

КОШТОВНЕ ТА ДЕКОРАТИВНЕ КАМІННЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Засновник – Державний
гемологічний центр України

Виходить 4 рази на рік
Заснований у вересні 1995 року

Редакційна колегія:

Гелета О.Л.
(головний редактор, к.г.н.)
Беліченко О.П.
(заст. головного редактора, к.г.н.)
Баранов П. М. (д.г.н.)
Белевцев Р.Я. (д.г.-м.н.)
Вишва С.А. (д.г.н.)
Євтехов В.Д. (д.г.-м.н.)
Михайлов В.А. (д.г.-м.н.)
Павлишин В.І. (д.г.-м.н.)
Платонов О.М. (д.г.-м.н.)
Таращан А.М. (д.г.-м.н.)
Лисенко О.Ю. (к.т.н.)
Белевцев О.Р. (к.г.н.)
Татарінцев В.І. (к.г.-м.н.)

Редакція:

Максюта О.В. (літературний редактор)
Манохін О.Г. (технічне забезпечення)
Манохіна Л.В. (дизайн і верстка)
Максюта О.В. (дизайн і верстка)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 1587 від 27.07.1995

Видавець та виготовлювач:
Державний гемологічний центр України
(ДГЦУ)

**Адреса редакції, видавця та
виготовлювача:**
Державний гемологічний центр України
вул. Дегтярівська, 38–44
м. Київ, 04119
Тел.: +380 (44) 492-93-28
Тел./факс: +380 (44) 492-93-27
E-mail: olgel@gems.org.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ДК № 1010 від 09.08.2002

Підписано до друку 24.12.2015
за рекомендацією
Науково-технічної ради ДГЦУ

Формат 60×84/8. Ум. друк. арк. 4,65.
Тираж 50 пр.
Папір офсетний, друк цифровий.
Ціна 30 грн 00 коп.

На першій сторінці обкладинки:
напівдорогоцінне каміння.
Фото <http://cs413523.vk.me/>

Передруківання матеріалів журналу можливе
лише з дозволу редакції.
Думка редакції може не збігатися з думкою
автора.

© Коштовне та декоративне каміння, 2015

ЗМІСТ

№ 4 (82)
грудень 2015

ВІД РЕДАКЦІЇ	3
ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБКИ	
<i>Татарінцев В., Вишневська Л., Ємельянов І., Кондратенко К.</i> Паспортизація огранених алмазів у Державному гемологічному центрі України.....	4
<i>Белевцев О., Грушинська О., Ємельянов І., Сергієнко І., Андреев О.</i> Регламентация методик виконання вимірювань, які використовують під час гемологічних досліджень.....	8
<i>Гелета О., Нестеровський В., Шунько В., Горобчишин О., Кічняєв А.</i> Гемологічна експертиза скульптурно-монументальних виробів з декоративного каміння.....	10
КАМІНЬ В ІСТОРІЇ	
<i>Нікітенко І., Куцевол М., Ходас В.</i> Про походження сировини кам'яних стел доби енеоліту-бронзи з колекції Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д.І. Яворницького.....	16
СИРОВИННА БАЗА	
<i>Сурова В., Гелета О., Ляшок В.</i> Текстурно-колеристична характеристика маловідомих декоративних каменів з родовищ українського Полісся.....	22
КАМІНЬ У МИСТЕЦТВІ	
<i>Матюшкіна О., Баранов П.</i> Техника «art in stone» как способ художественного осмысления самоцвета.....	27
КОЛОРИСТИКА КАМЕНЮ	
<i>Гелета О., Сергієнко І., Терещенко Є.</i> Колористичні характеристики декоративного каміння Українського щита.....	31
ПРИРОДНА СПАДЩИНА	
<i>Фінько С.</i> Венд-едакарий України – природна спадщина людства або чи довго чекатимуть українці закон «Про захист природної спадщини».....	35
КАЛЕНДАР ВИСТАВОК	
Коштовне каміння.....	38
Декоративне каміння.....	39
ІНФОРМАЦІЯ	40

PRECIOUS AND DECORATIVE

STONES

SCIENTIFIC PRACTICAL JOURNAL

Issued quarterly
Founded in September 1995

№ 4 (82)
december 2015

FOUNDER – STATE GEMMOLOGICAL
CENTRE OF UKRAINE

Editorial Board:

Geleta O.
(editor-in-chief, p.h.d.)
Belichenko O.
(deputy editor-in-chief, p.h.d.)
Baranov P. (dr.)
Belevtsev R. (dr.)
Vyzhva S.A. (dr.)
Evtehov V. (dr.)
Myhailov V. (dr.)
Pavlishin V. (dr.)
Platonov O. (dr.)
Taraschan A. (dr.)
Lysenko O. (p.h.d.)
Belevtsev O. (p.h.d.)
Tatarintzev V. (p.h.d.)

Executive Editors:

Maksyuta O. (Literary editor)
Manokhin O. (Technical maintenance)
Manokhina L. (Design and imposition)
Maksyuta O. (Design and imposition)

**Certificate on State Registration for
printed means of mass media:**
series KB № 1587, dated 27.07.1995

Publisher and manufacturer:
State Gemmological Centre of Ukraine

**Address of the edition, publisher and
manufacturer:**
State Gemmological Centre of Ukraine
38-44, Deghtyarivska Str., Kyiv
04119, Ukraine
Tel.: +380 (44) 492-93-28
Tel./fax: +380 (44) 492-93-26
E-mail: olgel@gems.org.ua

Publisher certificate number:
ДК 1010 dated 09.08.2002

Signed for printing 24.12.2015
by recommendation of the
Scientific-Technical Board SGCU.

Format 60×84/8. Conditional quires 4,65.
Circulation 50 ps.
Offset paper, digital.
Price 30.00 грн.

The cover:
semi-gems stones.
Photo by <http://cs413523.vk.me/>

Reprinting of the magazine materials is
possible only with the permission of the
editorial staff.

*Any opinions expressed in signed articles are
understood to be the opinions of the authors
and not of the publisher.*

CONTENTS

FROM THE EDITORS.....	3
RESEARCH AND DEVELOPMENT	
<i>Tatarintzev V., Vyshnevskaya L., Emelyanov I., Kondratenko K.</i> Polished diamonds certification in the State Gemmological Centre of Ukraine.....	4
<i>Belevtsev O., Gruschynska O., Iemelianov I., Sergiienko I., Andreyev O.</i> Regulation of measurement procedures that are used in gemmological research.....	8
<i>Geleta O., Nesterovskiy V., Shunko V., Gorobchysyn O., Kichniaev A.</i> Gemmological expert assessment of sculpture and monumental decorative articles made from decorative stones.....	10
STONE IN HISTORY	
<i>Nikitenko I., Kucevol M., Hodas V.</i> On the origin of Eneolithic-bronze stone stelae materials from D. I. Yavornytsky Dnipropetrovsk National History Museum collection.....	16
RAW MATERIALS	
<i>Surova V., Geleta O., Liashok V.</i> Color-texture characterization of little-known decorative stones from deposits of Ukrainian Polissya.....	22
STONE IN ART	
<i>Matyushkina O., Baranov P.</i> "Art in stone" technique as a way of artistic gem interpretation.....	27
COLORING STONE	
<i>Geleta O., Sergiienko I., Tereschenko Ye.</i> Coloristic characteristics of decorative stones of the Ukrainian Shield.....	31
TECHNOLOGY	
<i>Finko S.</i> Vend-Ediacaria Ukraine – the natural heritage of mankind or how long Ukrainians will wait for the law "On natural heritage protection".....	35
NATURAL HERITAGE	
Precious stones.....	38
Decorative stones.....	39
INFORMATION.....	40

Шановні читачі!

Представляємо до вашої уваги заключний у цьому році номер журналу «Коштовне та декоративне каміння». Цей рік приніс багато нового. Події, які відбулися у нашому житті, дозволяють по-новому подивитись на все, що нас оточує. І все це є однією із складових тієї «мозаїки», яку ми вибудовуємо, яка формує наш світогляд, нашу жагу до знань. Публікації, підготовлені у нашому журналі, є одним з таких елементів пізнання навколишнього світу.

Корисною для експертів-гемологів буде публікація, в якій розглядається нова методика паспортизації алмазних ювелірних вставок, що заснована на реконструкції анатомії їх кристалів за УФ-онтогенічними рисунками росту. Такі рисунки для кожного кристала алмаза є унікальними і можуть використовуватись для їх ідентифікації.

Цікавим є матеріал щодо критеріїв, на підставі яких можна виконувати експертну оцінку якості скульптурно-монументальних виробів з декоративного каміння. Також представлено публікації, присвячені текстурно-коліристичній характеристиці невиправдано забутих природних каменів з розвіданих родовищ північної частини Українського щита і регламентації методик виконання вимірювань, які використовують під час гемологічних досліджень.

Актуальним для сьогодення є питання про захист природної спадщини докембрійської біоти у вендських відкладах, дослідження якої дозволить просвітити питання зародження життя на Землі.

Пізнавальними є результати щодо петрографічного дослідження сировини кам'яних стел епохи енеоліту-бронзи із зібрання Дніпропетровського національного історичного музею. Поді, у VI тис. до н. е. – IX ст. до н. е., природний камінь був предметом мистецтва і промислу, а сьогодні – предмет наукового дослідження.

Дорогі друзі, сподіваємося, що напрацювання, представлені у нашому журналі, будуть корисними для вас і допоможуть осягнути те невідоме, що досі залишалось поза вашою увагою.

Вітаємо вас з наступаючим Новим 2016 роком і Різдвом Христовим!

Редакція журналу
«Коштовне та декоративне каміння» та
Головний редактор Телета Олег

Dear Readers!

We present you this year's final issue of "Precious and Decorative Stones of Ukraine" magazine. The current year has brought a lot new things. The events in our lives allow us to see our surroundings in a new light. And all of them are elements of the "mosaic" we build, which forms our worldview and our thirst for knowledge. Publications, arranged in our magazine, are a part of these elements of studying the world around.

The publication, considering a new diamond jewelry inserts certification methodology based on the crystal anatomy reconstruction by UV-ontogenetic growth patterns, will be useful for expert gemmologists. The above-mentioned growth patterns are unique for each diamond crystal and can be used for their identification.

A matter, regarding the criteria for expert assessment of sculpture and monumental decorative articles quality made from decorative stones, is interesting as well. We also present a publication on color-texture characterization of unfairly forgotten natural stones from the proven fields in the northern part of the Ukrainian Shield, as well as on the measurement methods regulations used in gemmological research.

The question of Pre-Cambrian biota natural heritage in Vendian deposits protection is currently of great importance, the study of which will enlighten the origin of life on the Earth issue.

The results of Eneolithic-bronze stone stelae materials petrographic study of Dnipropetrovsk National History Museum collection are also useful, and in addition, the likely place of origin of these materials is determined. Back then, from the 6th millennium BC till the 9th century BC, natural stone was the subject of art and craft, and now it is the subject of scientific research.

Dear friends, we hope that the best practice, presented in our magazine, will be of great use for you and help you to understand the unknown which has remained out of your sight so far.

We wish you a Merry Christmas and a Happy New Year 2016!

Precious and Decorative Stones
of Ukraine magazine editors and
Editor in Chief Oleg Geleta